

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne pet- vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ali bode kranjsko šolstvo napredovalo?

(Iz „Slov. Učitelja“.)

To vprašanje nam je na misel prišlo, ko smo čitali v zadnjih številkah „L. Sch.“ obširna poročila o delovanju kranjskega deželnega šolskega sveta. Ker nam je pred vsem samo stvar pred očmi, ker nam je namreč samo napredek šolstva na sreci, ne oziraje se na osobo, ali celo na politiko za šolo delajočih mož, zato hočemo denes nepristransko opazovati razvijanje kranjskega šolstva v najnovejši dobi. — Kakor se z ene strani mora reči, da so sedanji voditelji kranjskega učiteljstva lanski deželni učiteljski skupščini nekako nalašč vsilili obraz nemško-politične skupščine, tako se pa tudi ne sme tajiti, da je mej sklepi kranjske konferenice razen mnovega plevla tudi marsikatero zdravo zrnec, marsikatera dobra misel bila, ki more izpeljana gotovo le koristiti šolstvu in učiteljstvu kranjskemu. Ti sklepi so sicer deloma že norma v raznih ukazih in postavah in se po družih deželah že dejansko izpolnjujejo, deloma se je pa tudi lanski deželni zbor iz lastnega nagiba na nje oziral. Vendar je pa tudi vmes nekaj novih nasvetov. Deželni šolski svet kranjski je sklepe prve skupščine te vrste vestno pretresoval, kar je samo na sebi prav lepo, da se glas strokovnjakov posluša, dasi bi sicer od vlade tudi neprevidna nezahvala bila, ako bi svoje privržence prezirala. — Pa tudi v drugem obziru si prizadeva kranjski deželni šolski svet, da bi pomagal na noge svojim šolam, da bi zboljšal stanje svojim učiteljem, in da

bi s tem v prejšnjih letih od deželnega zbora in od samega sebe storjene grehe popravil.

Tako je odpravil uže skoro popolnem škodljivi inštitut podučiteljev, ki so na Kranjskem — 280 gld. plače imeli, in ki po drugih deželah še z večjo plačo šolskim gosposkam največje sitnosti delajo. Ustanovljuje na mesta podučiteljska učiteljske službe, kar gotovo pospešuje šolstvo, če tudi nij prav v smislu šolskih postav. Kranjski deželni šolski svet je začel tudi šole razširjevati in nove ustanovljati. Je sicer to gotovo uže zadnji čas v 19. stoletju, kajti gotovo je sramota za sedanji čas, da imajo trgi in mesta le enorazredne šole, ali da imajo fare s 500 in 600 otrok le po enega učitelja. Tudi povišuje v najnovejšem času nizke učiteljske plače po 400 gld. na 450 in 500 gld. To so pglavitne poteze najnovejšega, še dovolj marljivega delovanja kranjskega deželnega šolskega sveta; družih manjših naredeb ne utegnemo omenjati. Prašamo zdaj: Bode-li s temi naredbami pomagano kranjskemu šolstvu? Nepristransko rečeno: nekoliko gotovo. Vendar pa ta trud ne bo imel toliko uspeha, kolikor ga zasluži in kolikor bi ga bilo želeli. Uzroki, ki bodo te naredbe opovirali, so: 1) pomanjkanje učiteljstva; 2) nemško politkovanje s šolo in učiteljem.

Kaj bode pomagale Kranjcem nove šole, nova poslopja, razširjene šole, zboljšane plače, če pa učiteljev tako zelo primanjkuje? Malo zboljšane plače bodo privabile nekaj več, toda tudi le malo učiteljev. Ljubljanski učiteljski boste dali res nekaj novih moči, pa je vprašanje, bodo li-te hoteli ostati v domači deželi? Za večji naraščaj učiteljev,

oziroma učiteljskih kandidatov bi se imelo v Ljubljani s pripravljevalnim razredom skrbeti, kakor je to po družih deželah, n. pr. na Štajerskem, kjer imata ta tečaja v Gradci in Mariboru po 60 in več učencev. Zakaj se tak tečaj še v Ljubljani nij otvoril?

Poglavitni uzrok in sicer najškodljivši je ta, da se hoče vlada in nemška stranka šole in učiteljev za svoje politične namene kot sredstvo posluževati. — Kranjski deželni šolski svet naj pomisli, kakošni močje sedé v kranjskih krajnih šolskih svetih, kako so kranjski učitelji omikani in kakošni vpliv še ima narodno duhovstvo na kranjsko šolstvo.

Če vse to preudari, mora razvideti, da je prazno prizadevanje s pomočjo šole boljše tla nemštvu pripraviti. Krajni šolski svetovaleci so malo omikani, trdi slovenski kmetje. Koliko truda je tu treba, da se jih vsaj malo za napredek na narodni podlagi navduši. A tudi kranjski učitelji, dasi marljivi in delavni, nemajo toliko samostalne omike, toliko časa, a še manj navdušenosti, da bi nam tudi v zadevi politike zanesljivi pomaganci biti mogli. Sicer je pa pri kranjskem ljudstvu duhovščina še mogočna voditeljica. Ona upljiva še mnogo na kmeta, in ga hujša proti šoli in učitelju, katerih tudi drugi povsvetni omikani domoljubi v takih okoliščinah braniti ne morejo.

Proč torej z nemško politiko pri kranjskih slovenskih učiteljih, proč s hujskanjem po „L. Sch.“, proč z zatiranjem narodnih učiteljev, proč z nemščino po enorazrednih šolah, kratko rečeno:

Listek.

Manifest cesarice Marije Terezije od leta 1766

v hrvatsko-slovenskem narečju.

(Priobčil Ferdo Kočevar.)

Zasledujoč stare slovenske listine, katere se še tu in tam na Hrvatskem nahajajo, naletel sem na sledeči manifest, katerega je cesarica Marija Terezija leta 1766 povodom nekih agrarnih homatij na slovenske prebivalce zapadnega dela ogerske kraljevine (Sloveno-Hrvate) izdala. Manifest je pisan v pravopisu magjarskega jezika. Jaz ga priobčujem v današnjem pravopisu slovenskega jezika, ker je pravopis magjarskega jezika veliki večini bralcev „Slov. Naroda“ neznan, sicer pa nijsem nič premenil. Manifest se glasi od besede do besede tako-le:

„Mi Maria Theresia po milošči božje

rimsko cesarica vdova, i vugerskoga, čes-koga, dalmatinskoga, horvatskoga, i slavonskoga etc. orsaga kraljica apostolska, velika nececzica Austrie, herceczica Burgundie, St-era, Carinthie, Kranjske zemlje, i Würtem-berga, grofica Habsburga, Flandrie, Tyrola i Gorice etc.“

Znano činimo z ovem našem pismom vsem, kojem se dostoji; kak nepovoljno razumeli jesmo, da podložniki, koi pred malem vremenem v vasj Sala-, kakti tulikajše v drugih mozibiti bližnih varmegjeh suprot zemlski svoi gospodi nedostojno podignulise jesu, na nekojeh mestah v svoi prevzetnosti prebivajuč jošće zevsemvsega od burkarja suprot rečene gospode prestali, i z-takovimi pomerilise nesu, odkuda dohaja, da nekojeh deržanj, kakti i lastovite gospode podložniki, i kmeti tak gospodsku službu v tlači, kakti i v ostalih navadnih podanjkih zverševati zamuduju; i akoprem vučnjeno po varmegjanskem sudu zverbu urbarialskih podanjkov dokončanje za dosta razglašeno,

nam znano, i od njih prieto bi bilo; takovi vendar dužnosti svoje ali v pravom vremenu dostojno za dosta nečine, ali čisto na stran takvu ostavljaju; da pače nekoj od drugih prevzetnejši malovredno, i krivo vupučeni, prez vsakoga straha gospodske zemlje, kakti v njihovom kotaru jesu postavljene, orati, sejati, i iz njih hasen brati, travnike gospodske z-silnem načinom laujsko leto pokositi, i dobljeno iz njih seno zase obračati, dalje vremena od pravie orsačkih kmetom dopuščenoga vino krčmiti mesarenja slobodščino sebi osvajati, gospodske šume, kakti i druge su-sedske loze proti volji, i prepovedi zemeljske gospode posvajati, i seč, poleg toga prepovedana skupščajanja počimati, v takovih jeden drugoga na nepokornost i nepodložnost suprot svoi gospodi nedostojno nagovarjati jesuse podufali. Akoprem paku varmegjin-skem poglavarom polek naredbe pravie orsačkih suprot krivičnom zemeljske gospode obteršenju kmete braniti, i zarad toga tulikajše urbaria iliti gospodčinu pravo narediti

proč z vsem političnim prepirom pri šolstvu in potem bode — uže napredovalo kranjsko šolstvo.

Lovska postava.

Nova deželna postava od 20. dec. 1874 dež. zak. št. II. leta 1875, ki določuje čas, v katerem naj se divjina ne pokorčava, je prišla v pravno moč dne 21. febr. in gotovo bomo ustregli želji marsikaterega lovca, ako izpregovorimo par besedij o najvažnejših določbah omenjenega zakona.

Prvi paragraf našteva divjino, ter odmerja čas, v katerem se ova ne sme niti loviti, niti jeti, niti ubijati; in to sicer kakor sledi:

1. Samci jeleni in damjeki od 1. nov. do 30. jul.
 2. Košute jelenov in damjekov, ter njihova teleta od 1. febr. do 30. sept.
 3. Srnjak od 1. febr. do 31. maja.
 4. Srna, srnec in srnica od 1. jan. do 15. sept.
 5. Divji kozel od 1. febr. do 30. jun.
 6. Divja koza, kozliček in kozica od 1. dec. do 15. avg.
 7. Zajec od 16. jan. do 1. sept.
 8. Divji kraljički od 1. marca do 1. sept.
 9. Divji petelin od 1. jun. do 31. marca.
 10. Rušavec od 14. jun. do 31. marca.
 11. Divja kokoš in ruševka celo leto.
 12. Fazan od 1. febr. do 31. avg.
 13. Gozdna in snežna jerebica od 1. jun. do 15. avg.
 14. Skalni jereb (kotorna) od 1. febr. do 15. avg.
 15. Jerebica in prepelica od 1. jan. do 15. avg.
 16. Divji golob od 15. apr. do 15. avg.
 17. Kljunač (slaka) od 1. aprila do 15. avg.
 18. Velika divja rasa od 1. marca do 1. julija.
 19. Divje race razen velike divje race, potem divje gosi močvirne in povodne tice od 15. apr. do 1. jul.
- Pri jelenih in košutah, srnah in divjih kozah je mlada divjina: tele ali kozlica do 1. jul. tistega leta po porodu.

Zanimiva in deloma osupljiva je navedena določba o kljunačih. Glasni spomladni lov na nje, bil je do sedaj v navadi stoprv početkom aprila. Poslanec grof Margheri je tudi to pri debati o tej postavi omenil, kakor tudi nekaj sledečih točk o prodaji in kupovanji divjaščin, pa vladni zastopnik se je izjavil, da postava, ako bode bistveno prenarejena, ne sprejme najvišje sankcije. Vlada je menda pri tem osnutku na sosedne dežele ozir jemala in lovci bodo sedaj marsikaterikrat, kadar bo še „laetare“ in „judica“, tožno gledali za postavno varovanem dolgoklunežem.

Drugi paragraf prepoveduje brez izjeme, kakoršno koli divjaščino loviti v zanke, ter tudi nje jajca pobirati, ali mlado divjino izgnjezd jemati. Tistemu, ki ima lovsko pravico, je izjemkoma dopuščeno, jajca nabirati za to, da se dade valiti domačim kuram. Prestopki teh uredob se imajo kaznovati z globo od pet do pet in dvajset goldinarjev, ki se pri ponavljanji utegne povišati do petdeset gold.

Jako dobra, pa deloma vendar pomanjkljiva je določba v §. 6, ki pravi: „Kdor 14 dni pozneje, odkar je nastopil prepovedani čas, tako divjino, katera se v tem času ne sme loviti, na prodaj prinaša, ali na celo ali v četrtih, a vendar za užitek še ne gotovo; ali jo v štacunah, na trgih, ali kako drugače v prodaj izpostavlja, ali prodaja, ali pri prodaji mešetari, temu se divjina odvzame in njega zadene kazen v §. 5 navedena“. Rekli smo, da je to pomanjkljiva določba.

To je oziroma kupcev in oštirjev, ki bodo sigurno tako divjino kupovali, in kojim postava nikakoršnih ovir ne stavi. Tatvina se bode ravno tako širila, kakor do sedaj, ter nespametno lovenje bode imelo tu glavno zaslombo.

Sicer pak je bila postava jako potrebna, in ako bodo politične oblasti kaj storiti hotele, in to bi morale z vso eneržijo, povrnili se bodo tudi na Kranjsko zopet oni dobri časi, o katerih sanjarijo stari lovci, ko jim še nij trebalo pet ur za kakim posameznim repom hoditi.

i tukuvo naredjenje previsokomu kraljevskomu našemu previdjenju podverči milostivo bi zapovedali ništarmanje daleko je bilo od mišljenja našoga, da podložnikom, proti ostroči nekoje zemlske gospodej i krivičnom gospodskih oficerov pregonu sebe stušavajuna silen i prevzetan način put iliti priliku napravimo; nego cilj naš je bil, dase vsa vu miru, i z dostoinem redom na pervo vzamu, previde, ter na pravi i pravičen put dopeljaju, ono pako, kaj naj zadnič mi milostivno dokončamo, i odlučimo, tak od jedne kak od druge stranke obdržavati se bude moralo, koje hotenje, i zapoved kak vsigdar do sada je bila, tak i vezda vu nas stalno prebiva. Akose anda koteri zmed kmetov proti ovi ostru, i odperti zapovedi naši, koja vsim očituvana mora biti, od prevzetnosti oslepljen suprot postaviti, i nju vu rečenih, ali drugih njm spodobnih činih prekeršiti se podstupi, nekai seguren bude, da zbog svoje menjše ali vekše pregreške menjšu ali vekšu kaštigu podnesti, i jedni pet, drugi deset let, nekoi pako i vekivečnu vuzu preterpeti, nekoi

takaiše po vekše hmanjice zasluženju življenje zgubiti hote. Vam anda vseh tergovišč, i sel sudcem, i prisežnikom občinskem načinom, lastovito pako ove varmegje podložnikom i kmetom odpertu i ostru zapoved našu zvašem jezikom, da nikoga zapovedi naše nerazmenje ali neznanje od tvrdokornosti spričati nebude moglo, van danu, milostivno šaljemo, zakupa z-naj ostrejšem načinom zapovedajući, da naipervih varmegjin-skem poglavarom, koi i tak vsa za vaše dobro i občinsku hasen naredjuju, koi tulikaiše polek vrednosti, i pravice vas budu branili, vsakoi priliki i poslu, pod oblast od nas i od pravice orsačkih njm danu opadajućemu, dužno, i dostoino poštenje, i pokornost, zemeljski pako gospodi vu vsem kak dosada vu vsoi ponižnosti vas podveržene, i pokorne izkazati morate, doklamgoder druga naša milostivna zverhu urbariumov iliti podanjkov gospodskih naredb van izaide, mir na dalje i pokoi neprekeršeno obderžavati, od vsakoga obsilenja, prevzetnosti, i prekerške čuvati, i od vseh silnih činov habatiše

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. februarja.

V državnem zboru je Fux interpeliral pravosodnega ministra ali je res, da je predsednik najvišje sodnije Hein na obravnavaniškega predsednika v pravdi Ofenheimovi, Wittmana pisal pismo, ki nij brez vpliva ostalo na prenehanje pravde, in ali to odobruje. Hein je namreč pisal Wittmanu mej obravnavo, in ga ostro grajal, da daje preveč svobode govora. To je moža hudo prijelo. Tudi Lamezan je bil pograjan, da je Banhansa zagovarjal. — Tu imamo zopet grand-škandal naše ustavovorne stranke. Nazadnje bo vendar to gnjilo poslopje skupaj palo.

V dunajskem „Fremdenblattu“ čitamo, da bode časopis „Vaterland“ nehal kot dnevnik izhajati. Da si nemamo s tem listom enega in istega programa, vendar bita dogodek jako obžalovali, ker bi s tem listom nehal zadnji opozicijski dnevnik na Dunaji.

Sredi prihodnjega meseca bodo na Češkem volitve v deželni zbor; isto tako bodo volitve na južnem Tirolu, kjer Italijani, Čehom enako, nečejo v deželni zbor iti.

Ogersko ministerstvo še nij sestavljeno. Szlavy je odbil predsedništvo, ki so mu ga ponujali.

Vnanje države.

Iz Belgrada se poroča dunajskemu oficijoznemu listu, da je avstro-ogerski konzul Kalay prevzel tudi zastopstvo Nemčije pri srbski vladi. Daleč je Avstrija prišla!

Francoska narodna skupščina je zopet začela posvetovati se in sklepati o Wallonovem predlogu ob ustanovitvenem senatu. Prvi člen, ki določuje pravice in dolžnosti predsednika republike po republikanski ustavi od leta 1848 in mu pravico daje, skupščino razpustiti, bil je s 422 glasovi proti 261 sprejet.

V departementu Cotes du Nord, je izvoljen legitimist Keriegu s 43 719 glasi. Republikan je dobil 39.775, bonapartist pa 29.000 glasov.

Iz Španije se dunajskemu „Vaterlandu“ brzojavlja, da so Karlsti na dveh krajih zmagali. Verjetno, ker Alfonso se je potrt vrnil v Madrid. Republiko so zadušili Alfonsisti a tudi sami sebi ne mogó pomagati in žela bode reakcija!

Garibaldi se v Rmu vedno bolj sprijaznuje z italijansko vlado. 22. febr. je bil prestolni kraljevič Humbert tri četrt ure pri njem in Garibaldi je izrazil željo princesinji Margareti predstavljen biti.

imate: navlastito pako zapovedavam se, da nigdo zmed vas, kak do sada prevzetno vučinili jeste, gospodska polja i zemlje na svoju stran orati, sejati, i žeti, sino-koše tulikaiše gospodske kositi, zase seno spravljati, i voziti, oficerie i grabante gospodske, ali hajduke varmegjinske osebnino onda, kada po dužnosti svoje i občinskem poslu idu, za nikai držati, njm kakovo nepoštenje, i obšanost, vuogo menje kakovu silu činit, i njm se proti staviti, ali vu najmenjšom dugovanju ovu našu zapoved prekeršiti naise nikdo nepodstupi, ako neče taki vu vuzu opatt, i kraljevsku našu serditost i nemilošču, kakti takause gori postavljenih kaštigh ostroču spoznati. Dano vu Beču veliko-hercezkom našem varašu dan dvadeset i šesti meseca malogatravna, leto jezero sedemsto šest i šesto. Kraljestva našega vu Vugerskom, Českom i drugemi orsagi dvadeset i šesto. Maria Theresia m. p. Grof Eszterhazy. m. p. Josef Jablanczy. m. p.“

Dopisi.

Z Dunaja 21. februarja. [Izv. dop.] (Kako se ustavoverno javno mnenje dela.) Tukaj se mej najodličnejšimi krogi razširja brošura, katera izza kulis pripoveduje sledeče: „Bil je nek milijonar z imenom Hugo Schlick, ustanovatelj sleparskih bank, eden glavnih pri osnovanju zloglasne „Internationalbanke“. Necega lepega dneva ga državni pravdnik pokliče. Bil bi imel biti tožen zaradi sleparij. Ali mej tem časom je bil Schlick z božjo in minister Ungerjevo pomočjo postal — lastnik časnika „Neues Wiener Blatt“ in pravde nij bilo nič.

List „Neues Wiener Blatt“, ki sicer pač zunaj Dunaja nij znan, bil je leta 1872 ustanovljen, da bi uničil neodvisni dunajski „Tagblatt“, čegar veliko število prejemnikov je vlado ženiralo. V ta namen si je ministerstvo iskalo „patrijotičnih“ mož, kateri so za kak orden veliko svoto denarja položili na altar tiskovnega sodstva. Tačas so bili goli še angeljci ustanavljanja bank, kraba še nij bilo in lahko je bilo najti na Dunaji borznih baronov, kateri so dali 90.000 gold. v gotovini za ustanovljenje „Wiener Blatta“ in obljubili, če bo treba še 90.000 gold. Na čelu tega „konsorcija“ je stal dr. Weiss, upravni odbornik kreditnega zavoda. Dvorni svetovalec Erb, vodja in navdihovatelj ministerskega časopisja, si je obetal čudeže od tega časopisa. Mej tem je prišel „krach“ in ker tega v proračunu „N. W. Blattovem“ nij bilo naprej zaznamovanega in je konsorcij Weiss v prav kratkem času 180.000 gl za oni listič zafukcal, šlo je iskati in najti nove kapitaliste, ki bi hoteli kaj v jasle vreči za kakov orden ali titel. V ta namen je eden sodelavcev dobil priporočevalne liste od ministrov Auersperg, Unger, dvornega svetovalca Erba in šel „havzirat“. Morje vit. v. Pollak se je prvi vsedel. Vlada mu je obljubila, da bo voljen v državni zbor in on je dal 60.000 gold. za „N. W. Blatt“. (Revež je potlej, kakor znano, pri kandidaturi padel na Dunaji, kljubu vladni podpori.)

Tudi mlajši baron Königswarter (čifut) je žrtvoval še 60.000 gl. za „N. W. Blatt“, ki je toliko potreboval, ker nij nič abonentov imel. Ko je eden sodelavcev enkrat k necemu bankirju prišel in mu orden ponujal za podporo tega lista, objavil je bankir to pri policiji, ali preiskave nij bilo nič dalje, nego prišlo je do Ungerja, ki je rekel: „no kaj pa za to, ali nij stvar v redu“.

To je eno. Čujte drugo.

Od kraja je bilo slišati, da bodo v Ofenheimovi pravdi prišla tudi pisma na vrsto, katera bodo dokazala podkupljivost necih dunajskih listov, katere je Ofenheim podkupljeval. Zakaj nijso teh pisem brali? Piše se, da za to ne, ker je lastnik „N. F. Pr.“ rekel: „Ako se bero Ofenheimova pisma na nas, bodem jaz objavil vsa pisma, katera so pisali ob času Hohenwartovega ministerstva sedanji ministri meni in mojemu tovarišu Friedländerju, v katerih pismih se izjavljajo z malim rešpektom o najvišjih osobah!“ Kaj pravite k temu?

Domače stvari.

— (Banhasijada.) Propali minister Banhans je potrdil volitev Aleksandra Dreo

in Karla Lukmana za predsednika kranjske trgovinske zbornice, kljubu temu, da smo Slovenci c. kr. državnemu pravdnistvu poslali dokaze in da se mi vedno ponujamo pred porotniki dokazati, da rečena gospoda ono častno mesto zavzemata na podlogi volitev, pri katerih so se godile sleparije in goljufije in se postava nij spoštovala. Ker sta ona dva gospoda menda vendar poštena, ne bosta si tacih očitanj javno dajati pustila, kaj? Ali je nemškutarska stranka uže tako daleč prišla, da je nij nič sram?

— (Program „sokolskega večera“), ki je denes zvečer v steklenem salonu čitalnice, je: 1. Govor staroste. 2. Oj, banovci! zbor. 3. Quartetto di Fiorenca — sotto la direzione di celebre maestro e professore signore Bastonetto: a) Pompaella-Polka. 4. Pevska popotnica, zbor. 5. Sluga, kakor mora biti. Komičen prizor; predstavljata g. P. Kajzel in g. J. Noll. 6. Quartetto: b) Grande pontpouri nationale. 7. Mihova ženitev, zbor. 8. Kvartet. 9. Quartetto: c) Canzone senca parole. 10. V boj! zbor. 11. Quartetto: d) Valzero di Kakadu. 12. Hej Slovani! zbor. — Salon je rezerviran samo za ude Sokola in njih sorodnike in za pevce čitalnice. — Začetek je ob 8. uri zvečer.

— (Znorel) je tukaj neudoma predvčeranjem po noči grof Marenzi, c. k. vladni koncipist pri tukajšnjem c. k. okrajnem glavarstvu. Uzroki so baje nesrečno familijsko življenje mladooženjenega a od žene ločenega moža.

— (Iz Radovljice) se nam piše: Star pregovor pravi: sv. Matija led razbija, ako ga nij, ga pa naredi. Žalibože, da bode letos imel dosti posla, predno ga prebije. Dne 18. in 19. je snežilo in palo snega za dober črevelj; sneg je bil še sub, kakor moka, vsled tega, ali to vsaj pripomore, da imamo slaba pota. Da so bila letos slabo in pozno pota narejena, ko je prvi sneg pal, uzrokuje tudi mala marljivost cestnega načelnika. Mraza, enacega denašnjemu, uže stari ljudje ne pomnijo, kajti imeli smo ga denes v mestu 14 gradov, zunaj mesta celo 19 gradov R.

Slovensko gledališče.

(Deborah, igra v 4 dejanjih, spisal Mosenthal, poslovenil Fr. Cegnar.)

Dolga vrsta veseloiger in kratkočasnih burk, ki nam jih je minoli in tekoči mesec podajalo dramatično društvo, vzbudilo je v nas uže gorko željo, videti in čuti kedaj kaj resnega, kaj klasičnega, in glej, boljše se nij mogla izpolniti naša želja, nego z „Deborah“. Ta igra, akoravno nosi na čelu kolek estetično zavrgljiva tendence, pisana je vendar v tako klasičnem duhu in s tako resničnim izrazom človeških čutil tam, kjer vleva tragična osoda pogubljenemu junaku: stoj! — da je treba dobre študije in sorodnega talenta, predstaviti gledalcu to, kar je ženjalni pisatelj hotel, ter doseči tako moralčni namen dobre dame.

Gospodini Podkrajškovi čestitamo; njena „Deborah“ je bila prikazen, kakor je sedaj na slovenskem dramatičnem odru nijmo videli; slovesno prekličemo tu ono mimogredočo misel, ki smo jo oni dan na tem mestu izrekli; tu nij bila samo junaška, tragična rola, ta Deborah, to je bil značaj,

klasični, ženski značaj sè svojo sladko in tako divje plamtečo ljubeznijo, ki vé mehko, nježno govoriti, kedar je varna, ki pak ljuto, strastno razgori, ko jej tragična osoda prestriže upanje. Gospodičina Podkrajškova je umela svojo nalogo, in igrala jo je z onim pravim čutom, ki je mogoč le pri tako izbornej igralki, kakor je ona. — In tako resno igranje, tako izrazovanje čutil in položaju primerni govor pogrešamo pri gospodini Ledarjevi. Povedali smo to uže mnogokrat, pa prisiljeni smo jej ponavljati, dokler nas gospodičina ne razveseli z igro, kakoršno bi želeli. Naloga njena (Ana) v „Deborah“ je bila sicer nehvaležna, pa nekaj bi se vendar le dalo iz nje storiti.

Gospod Schmidt (Jožef) je vrlo pripomogel k dobremu vspehu; pa vsaj o njem smo še redkokrat kaj družega povedali, nego najboljšo, in gotovo smo mi najbolj veseli tega, ker z največjim zanimanjem sledimo vspešnemu razvitku naše slovenske dramatike. In ko bi kaj tacega smeli o gospodu Šušteršiču (učitelj), reči bi nas še bolj radostilo; mi smo morebiti preveč subjektivni, ali prestrogi, ali pak imamo prav, ako rečemo, da g. Šušteršič tudi ta večer nij zadel značaja intrigantnega učitelja; razsodbo o tem prepuščamo bralcu. Gospod Noll (Lovre) je zadostil, kakor večina družih, ki so svoje male role z marljivostjo izpeljali. Enemu onih „manjših“ bi se bila sicer kmalu nesreča pripetila, običati na suhem sredi govora, pa to in še par malenkostnih pomanjkljivosti pozabimo laglje, ako se moremo spominjati družih izbornih del.

Občno muenje pak je, da je bila ta najboljša predstava letošnje sezone.

— s —.

Razne vesti.

* (Strašno maščevanje.) V vasi Sevidi Kenil na otoku Samos se je pripetil strašen zločin. Človek, kateremu je bila ugrabljena sestričina — sedel je pokojno v kavarni, ko pride k njemu nek mladenič, ter ga začne žaliti in zmerjati zaradi sestričinega ugrabljenja. Ujec vsled tega da mlademu človeku kapitalno klopato. Mladenič se ne gane, — toda namenil se je maščevati nad njim. Gre po oba brata svoja, ter ju roti, naj mu pomagata maščevati njemu storjeno sramoto. Hotel je imeti roko, ki ga je udarila. Brata mu obljubita pomoč. Brzo na to je bil ujec ugrabljenega dekleta napaden od treh bratov. Ti so mu pri ramenih odsekali desno roko. Izvršivši strašno maščevanje, prepustili so svojo žrtev osodi, ter pobegnili. Nesrečnež je vsled ranenja umrl. — Kaj tacega se pri nas vendar ne pripeti!

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

in L. B. B. B.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, in na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo družih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.
Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Warzërja.

Bonn, 10. jul. 1852.
Revalescière Du Barry v mnogih slučajih na-
gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in
grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d.
pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v
sealni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih
in mehurju, trganje v mehurju i. t. d. — Najbolje in
in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsi-
nih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu.
(L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen
mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne
i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja,
bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé
vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.
James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.
Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavlja izrekan gledé Revalescière du Barry
vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.
Spričevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš-
nimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij
mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry po-
polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor
medicne na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v
„Berliner Klinische Wochenschrift“ od
8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdra-
vila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Ara-
bica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več
in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila
nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je
ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

Št. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem
let, na nespianji, treslici na vseh udih, shujšanji in
hipohondriji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb-

nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji
dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf,
na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, sluša-
telja višje javne trgovinske akademije dunajske, na
skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na nepre-
bavljnji, nespianji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na
rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter
se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na
ceni, gledé hrane.

V plehaštih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.
— 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescière-Biscuiton v pušicah a 2 gold. 50 kr.
a 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu

a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.
50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 ta-

0 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-
navi, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ec-

stah, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Lin-
cu M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v

Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čer-
novicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Da-

vidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanz-
meyer, v Temišvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu

lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Vara-
ždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vse-

lekarjih in apotekarskih trgovinah
tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah
nakaznicah ali povsejih.

Tužja.

23. februarja:

Grünauer iz Zagreba.

Pri Stonu: grof Marenzi iz Dunaja. — Oven
iz Radovjice. — Komauk iz Dunaja. — Bahna iz
Ribnice. — Mandry iz Celovca. — Rizoli, Lederer
iz Ribnice.

Pri Haller: Polaček iz Dunaja. — Požar iz
Kočevja. — Heler iz Prage.

Tržne cene

v Ljubljani 24. februarja t. l.

Pšenica 5 gld. 10 kr.; — reš 3 gld. 50 kr.;
— ječmen 3 gld. 10 kr.; — oves 2 gld. 20 kr.; —
ajda 3 gld. — kr.; — prosó 3 gld. 10 kr.; — koruza
3 gld. 20 kr.; krompir 2 gld. 50 kr.; — fižol 5 gld.
40 kr.; masla funt — gld. 53 kr.; — mast — gld.
50 kr.; — špeh frišen — gld. 34 kr.; — špeh povojen
— gold. 42 kr.; jajca po 2 kr.; — mleka bokal 10
kr.; govednine funt 28 kr.; — teletnine funt 26 kr.;
svinjsko meso, funt 29 kr. — sena cent 1 gld. 30
kr.; — slamo cent 1 gold. — kr.; — drva trda 7 gld.
— kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Dunajska borza 24. februarja

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gl	90
Enotni drž. dolg v srebru	75	80
1860 drž. posojilo	111	60
Akcije narodne banke	963	
Kreditne akcije	219	50
London	111	35
Napol.	8	83
C. k. cekini	5	26
Srebro	105	6

Loterijske srečke.

V Gradcu 20. febr.: 50. 54. 52. 38. 37.
Na Dunaji 20. febr.: 83. 80. 46. 62. 61.

Na znanje

se da vsem udom društva uradnih pomočnikov, da
je gosp. Hofman, blagajnik tega društva umrl, in
so tedaj vsa plačila le na gospod **Vencel Turka**,
sedanjega blagajnika — uradni pomočnik pri c. k.
deželni vladi — za poslati. (60-2)

Vodstvo društva.

Kreditno društvo kranjske hranilnice v Ljubljani.

Ker je c. k. deželna vlada 28. septembra 1874 št. 7571 po dovoljenji c. k.
ministerstva notranjih zadev odobrila pravila kreditnega društva kranjske hranilnice,
se vabijo, svojo misel naznaniti, vse v Ljubljani ali na deželi kranjske kronovine
stanujoče (bivajoče) osebe in firme, ki hoté kakor kreditni deležniki temu društvu
pristopiti. — Kreditni deležniki društva zamorejo le osebe postati, katere na Kranj-
skem stanujejo, ali pa firme, ki opravljajo samostalno kupčije ali obrtnije na Kranj-
skem, in sprejmejo se le taki, ki so pristojni sprejema gledé njihovega značaja,
zmožnosti pridobinske in plačavanja.

Vsak deležnik mora prvi mesec, ko vstopi, 10 % mu dovoljenega kredita
plačati v varščini zaklad, in 1/4 % v rezervni zaklad; s tem denarjem se bode po
pravilih gospodarilo, ki bode enake obresti neslo, kakor hranilnične vloge.

Menjice, ki morajo naj manj 20 gold. iznašati, navadno ne smejo presegati
dobo 4 mesecev, nikdar pa 6 mesecev od tistega dné, ko so uložene bile; splošni
kredit se ne dovoli nikomur pod 100 gold. in ne črez 15.000 gold.

Vse druge pogoje obsegajo pravila, ki se dobé tiskane v hranilnični pisarni.
Tudi se pravila, ako kdo zahteva, pošiljajo po pošti na adresatove stroške.

Ravnateljstvo hranilnice kranjske

(63-2)

v Ljubljani, 20. februarja 1875.